De vraag zou dus alleen kunnen wezen met het oog op dit Apostolisch voorbeeld, of het niet gewenscht zou zijn, dat de Kerkeraad eerst een dubbelgetal stelde en dat dan de keuze uit dit dubbelgetal niet door stemming van de gemeente, maar door het lot geschiedde. Metterdaad geschiedt dit zoo bij de gemeenten der Herrnhutters, die door het lot laten beslissen wie van de voorgestelde candidaten het ambt zullen ontvangen. Ze beroepen zich daarvoor op het bovengenoemde voorbeeld bij de verkiezing van Matthias en meenen op grond van Spreuken 16 : 33, dat op deze wijze een rechtstreeksche aanwijzing van God den Heere verkregen wordt, wie in het ambt behoort gesteld te worden.

Toch hebben onze Gereformeerde Kerken dien weg nooit willen bewandelen bij de verkiezing der ambtsdragers, en volkomen terecht. Het beroep op Hand. 1 : 26 bewijst niet, dat dit de door God voorgeschreven orde is, want het werpen van het lot was hier een uitzondering maar geen regel. Noch bij de verkiezing van de eerste diakenen te Jeruzalem noch bij de verkiezing van ambtsdragers in de later gestichte gemeenten lezen we ooit, dat het lot gebruikt is geworden. Eer staat het tegendeel vast. De eerste diakenen te Jerusalem worden door de gemeente onder leiding der Apostelen gekozen. En waar er nieuwe gemeenten onder de Heidenen gesticht worden, geschiedt de verkiezing der ouderlingen door »opsteking der handen« en niet door het lot (Hand 14 : 23). Ook wat de Apostel Paulus aan Titus gelast, dat hij op Creta van stad tot stad ouderlingen moet aanstellen, waarna de Apostel aangeeft, welke personen tot ouderlingen moeten gekozen worden, nl. die onberispelijk zijn enz. toont, dat niet het lot, maar de verkiezing hierbij gebruikt moest worden. En wat door Paulus aan Timotheus gezegd wordt, dat »hij niemand haastelijk de handen moet opleggen« nl. om hem tot ambtsdrager aan te stellen, zou ondenkbaar wezen, wanneer de ambtdragers door het lot en diensvolgens door een rechtstreeksche Goddelijke aanwijzing waren gekozen, want in dat geval had Timotheus het recht niet, om deze personen nog te keuren, of ze voor het ambt wel geschikt waren.

Dat bij de verkiezing van een Apostel in de plaats van Judas Iscariot het lot wel gebruikt werd, was, omdat de aanstelling tot Apostel niet van een mensch, zelfs niet van de Apostelen, maar van God moest uitgaan en daarom door het lot te werpen een rechtstreeksche beslissing van God moest worden uitgelokt. Zulk een buitengewone en rechtstreeksche roeping tot het ambt vindt echter bij de gewone ambtsdragers in de Kerk niet plaats. Het is hier, zooals Gods Woord zelf ons leert, de verkiezing door de gemeente of door de andere ambtsdragers, waardoor de personen voor het ambt moeten worden aangewezen. Alleen wanneer de stemmen staken en geen ander middel om tot een keuze te komen mogelijk is, mag men zijn toevlucht tot het lot nemen, en de beslissing, die dan door het lot gegeven wordt, moet als een Goddelijke beslissing worden geëerbiedigd.

Dat de Herrnhutters niet alleen bij de verkiezing der ambtsdragers, maar zelfs bij het huwelijk het lot werpen om een Goddelijke beslissing uit te lokken, moge vroom schijnen, maar is in den grond een misbruik maken van het lot. God de Heere heeft in Zijn Woord duidelijk aangewezen, aan welke vereischten de ambtsdragers moeten voldoen; Hij geeft aan bepaalde personen gaven en talenten voor het ambt, en Hij wil, dat de gemeente nu naarstig onderzoek zal doen, welke personen aan die eischen voldoen en deze gaven van Hem ontvangen hebben. Zoo roept de gemeente in den naam des Heeren deze personen tot het ambt, en daarom is deze roeping der gemeente een roeping Gods. Een rechtstreeksche beslissing van God door het lot te willen uitlokken, zou daarom tegen den door God gestelde regel ingaan, het verantwoordelijkheidsbesef der gemeente verzwakken en een verzoeken van God wezen.

Spel der historie.

In Bleiswijk, dat vlak onder de rook van Rotterdam ligt, was van oudsher het Remonstrantisme machtig.

De Rotterdamsche heeren, die er hun collatie-recht uitoefenden, zonden er den jongen en talentvollen Episcopius heen, om er de Remonstrantsche leer te prediken, en toen de Gereformeerden uit de publieke Kerk verdreven, in een schuur vergaderden, trok de heethoofd Slatius, later berucht geworden door zijn aanslag op Prins Maurits, er heen, verstoorde de Avondmaalsviering en daagde den Gereformeerden predikant tot een twistgesprek uit.

Ook toen, na de omwenteling in 1618, de Remonstranten uit de publieke Kerk verdreven werden en de Gereformeerden weer in hun recht werden hersteld, bleef een talrijke groep te Bleiswijk aan het Remonstrantisme getrouw en stichtte nu een eigen kerkgebouw.

Anderhalve eeuw later was het Remonstrantisme hier echter uitgestorven. De laatste Remonstrant verdween. Het Remonstrantsche kerkgebouw werd verkocht. En daar de Gereformeerden wederom van hun kerkgebouw beroofd waren tengevolge van de doleantie, kocht nu de Gereformeerde gemeente het kerkgebouw der Remonstranten en richtte dit voor haar eeredienst in.

De kinderen van Calvijn kwamen zoo in de Kerk van Armijn.

Intusschen is dit kerkgebouw nu reeds te klein geworden en voldoet niet meer aan de behoefte. De Kerkeraad besloot daarom tot stichting van een nieuw kerkgebouw over te gaan. En gelijk de *Standaard* meldde, werd voor dit doel in één collecte reeds ƒ 10.000 bijeen gebracht.

We vermelden dit feit, niet alleen om het eigenaardige spel der historie, dat zich hier afspeelde, maar ook omdat het toont, hoe levenskrachtig het Calvinisme nog altoos onder ons volk is.

In heel Zuid-Holland is, indien we ons niet vergissen, van de talrijke Remonstrantsche gemeenten te plattenlande alleen de Remonstrantsche gemeente te Boskoop nog over gebleven.

En onze Gereformeeede Kerken zijn nergens sterker dan in Zuid-Holland en breiden nog steeds zoo in getalsterkte uit, dat men telkens leest, dat de bestaande kerkgebouwen moeten afgebroken worden en door nieuwe vervangen, omdat ze voor het getal hoorders te klein worden.

Prof. Fabius had volkomen gelijk, toen hij op de jongste propagandameeting voor de Vrije Universiteit te Utrecht gehouden, er op wees, dat de grondtrek van ons volk in Nederland nog altoos Gereformeerd is.

Waar een gezonde Gereformeerde prediking gevonden wordt, daar stroomen ook de kerken vol.

Dr. H. H. K.

Voor Kootwijks scholen.

In hartelijken dank ontvangen van den heer A. C. de Vriendt te Zeist uit de Uniecollecte ƒ 1.

Ds. J. H. HOUTZAGERS, *Voorzitter.*

Leestafel.

1. Dr. Alexandre Westphal. Jezus van Nazareth. Harmonie der vier Evangeliën. Met drie kaarten en een plattegrond. Vertaald door C. K. Uitgave van J. H. Kok te Kampen.

Na het uitbreken van den wereldkrijg gaf Ds. Alexandre Westphal, Professeur honoraire de l'Université de Paris, bij de Cooperatieve drukkerij La Concorde te Lausanne zijn Harmonie des Evangiles in het licht. Van dit werkje verscheen in het begin van het vorige jaar reeds het 60ste duizendtal.

De bedoeling van Prof. Westphal met deze Harmonie was vooral den Fransch-lezenden militairen, in korte samenvatting, een overzicht te bieden van wat de vier Evangelisten omtrent onzen Heiland verhalen.

Aan de achterzijde van den voorhandschen titel staat dan ook de mededeeling gedrukt, dat ieder officier, onderofficier of soldaat in actieven dienst, of ook in krijgsgevangenschap, die dit boekje in bezit wenscht te hebben, het gratis zal ontvangen wanneer hij er om schrijft aan de drukkerij La Concorde.

* * *

Ten onzent is in den loop van het jaar op dit boekje de aandacht gevallen en werd het ter verspreiding ook onder onze militairen bijzonder geschikt geacht. Door een drietal dames is toen besloten, zoo mogelijk, tot een Hollandsche uitgave van Dr. Westphal's Harmonie te komen. In Mejuffrouw C. K. (uyper) vond men een vertolkster. En waar het gold, zoo Westphal's Woord-Voorat: »A ceux qui luttent... et qui espèrent", als de korte noten, die hij onder aan de bladzijden toevoegde, om enkele geografische, historische of theologische uitdrukkingen te verklaren, in onze taal weer te geven, heeft zij, in gelukkige saamwerking met Prof. H. H. Kuyper, die *l' esprit de la langue* in zoo hooge mate bezit, uitnemend werk geleverd.

De woorden zelf der Evangeliën zijn in dit boekje afgedrukt uit onze Statenvertaling, enkele verouderde uitdrukkingen in die vertaling zijn veranderd en de woordschikking is hier en daar zoo omgezet, dat de beteekenis van den zin duidelijker werd.

Het mocht de dames gelukken in den heer J. H. Kok een uitgever te vinden.

* * *

Na de vertaling van het Voorwoord: »Een Woord aan hen die strijden... en die hopen«, staan de drie kaarten: Palestina in den tijd van Jezus Christus; Zijn omwandeling in Galilea; Zijn omwandeling in het gebergte van Judea, en dan een »plattegrond van Jerusalem uit dien tijd«. Volgen de naar tijdsorde gerangschikte evangelische berichten, onder verschillende opschriften. De Proloog uit het Johannes Evangelie; het Evangelie der Kinderjaren; het aanvaarden van het ambt; de roepstem tot het volk; de oprichting van het Koninkrijk; de Messias als Verlosser; de Messias als Man van Smarten; de Messias als Overwinnaar.

* * *

Ook deze Hollandsche uitgave bedoelt, niettegenstaande de groote kosten, die er aan verbonden zijn, gratis-verspreiding onder de gemobiliseerden.

Niet anders dan bij het oorspronkelijke, komt deze bedoeling bij haar uit, doordat achter haar voorhandschen titel gedrukt staat: »Ieder officier, onderofficier, korporaal of soldaat, die er prijs op stelt, dit boekje te bezitten, kan het op aanvrage gratis ontvangen, zoo hij zijn adres meldt aan:

Den Heer L. J. VAN WIJK,
Heerengracht 366, Amsterdam."

De drie dames welke voor dit, in meer dan een opzicht kostelijk middel tot evangeliseeren onder militairen het initiatief hebben genomen, Mevrouw C. van Eeghen—van Marle, Pres. Aerdenhout, Midduin», Freule J. Bicker, Secretaresse, Doorn, »Moersbergen», en Mejuffrouw C. E. M. Kuyper, 's-Gravenhage, Kanaalstraat 5, — hebben in zoover reeds voldoening, dat de eerste oplaag van dit boekje, 10.000 exemplaren, zoo goed als uitverkocht is en de aanvraag nog zoo groot is, dat tot een tweede oplaag zal moeten worden overgegaan.

Christenen, die dit zoo sympathieke werk ook geldelijk willen steunen, kunnen hun gaven daartoe inzenden aan den heer L. J. van Wijk.

2. Js van der Linden, predikant te 's-Gravenhage. Christus Consolator. Johannes elf toegelicht voor kranken en lijdenden. — J. H. Kok — 1916 — Kampen.

De Haagsche prediker, die de hoogsels en diepsels van het zieleleven zijner medemenschen zoo verstaat, en wat hij dfts verstaat zoo pakkend vermag te zeggen, toont ook in dit boek zijn congenialiteit met den Barnabas, »den zoon der vertroosting« uit de apostolische eeuw.

Dit boek »voor kranken en door veelerlei lijden neergebogenen« is hem in de pen gegeven door de vraag, die bij zijn bezoeken van zieken en beproefden tot hem kwam naar 'n troostboek.

Die vraag wekte bij hem de gedachte aan het XIe hoofdstuk van Johannes' Evangelie, waar in het verhaal van Lazarus' opwekking, bepaaldelijk die zijde van het Christusbeeld der Evangeliën te voorschijn treedt, die hem ons doet zien als den Christus Consolator, den Trooster.

Dit hoofdstuk nu bood hem de stof voor een 20-tal meditaties, waarin hij, uit zijn rijke levenservaring, dat „dezelfde nooden, dezelfde smarten, smarten des doods en om den dood«, die eens in Bethanië's gezin werden geleden, ook thans, »nog worden doorgemaakt«, in diep-medevoelen met die nooden en smarten, zijn lezer telkens heenwijst en opvoert tot dien Christus, welke eens was en nóg is »innerlijk bewogen« »met allen die tot Hem vluchten«.

Van Hem schrijvend, zegt hij het zoo schoon en goed, »Zijn Evangelie alleen is de balsemkruik, die we brengen mogen in het huis der troosteloozen; Zijn verlossing, die van den bangsten nood verlost; zijn heil, dat de diepste wonden heelt«.

Dit boek is naar vorm en inhoud een Zieken-troost voor kinderen van onzen tijd.

3. J. N. Voorhoeve, Den Haag. Gelluustreerde Christelijke Scheurkalender 1917.

Gelijk de komst van den ooievaar 'n kengrond is van lente-nadering, zoo is de kalender-verschijning 'n kengrond van winterkomst.

Het nu reeds verschijnen van Voorhoeve's Scheurkalender voor 1917 zou dan al 'n heel vroegen winter spellen, wat met het oog op de tijdsomstandigheden, min-aangename gedachten wekt. Doch met het komen van den ooievaar kan men zich in zijn verwachting ook vergissen en daarom moet men zich over dat nú-reeds-uitkomen van dezen tijdwijzer niet al te veel ontrusten.

Wat dezen Scheurkalender zelf betreft, wekt hij niet anders dan aangename gewaarwording. Aan het zien van zijn fijn geteekend Schild, »de vrouwen bij het geopende graf« denken wij aan den, het christelijk gemoed met blijheid vervullenden Paaschmorgen.

Het Blok geeft voor elken dag een welgekozen Schriftwoord en, op den achterkant van het blaadje, een stichtelijk woord of treffend verhaaltje, en de Kalender handhaaft zijn naam van geïllustreerde ook door een twaalftal wel geslaagde reproducties van bekende, christelijke onderwerpen uitbeeldende schilderijen of gravures.

Het toegevoegde „Premieboek": Wuildershoeve door W. Schippers is een mooi verhaal van christelijke strekking. Zal deze kalender een sieraad zijn voor de huiskamer van het christelijk gezin, ook de Wandalmanak met het kloeke beeld van den „Vader" van den „Verloren zoon" en daaromheen de 12 maanden met voor elk harer dagen 'n tekst, zal het op den wand van het kamertje der zonen of dochters, op dien van gang of keuken goed doen.

G.

Officieele Berichten.

Vrije Universiteit.

Men schrijft ons:

De actie voor de Vrije Universiteit is weer met kracht begonnen.

In Utrecht werd een provinciale samenkomst gehouden, waar het woord werd gevoerd door Dr. H. Dijk, Prof. Mr. D. P. D. Fabius en Dr. H. H. Kuyper, terwijl onder voorgang van Ds. K. Fernhout den dag met een samenkomst tot gebed werd besloten.

In Gouda werd een samenkomst gehouden waar Ds. J. S. Lange, voorzitter van het daartoe gevormde comité, de heeren Prof. Dr. J. Ridderbos en Prof. Mr. P. A. Diepenhorst als sprekers inleidde, waarna des avonds Prof. Dr. P. A. E. Sillevis Smitt in den hidstond optrad.

Ook uit het Buitenland kwamen verblijdende berichten.

Een broeder deponeerde op de Bank van de Firma Feninga Bros en Com. te Chicago de som van ƒ 7500, welk bedrag door tusschenkomst van Dr. A. Kuyper werd ontvangen. Deze broeder heeft de ontvangst niet kunnen beleven, maar overleed zeer kort nadat hij deze verzending had gemaakt.

Uit Afrika werd bericht, dat daar pogingen worden aangewend om een comité te vormen, terwijl uit Soerabaia werd medegedeeld, dat het bedrag der contributiën alleen uit deze plaats tot ƒ 100 per jaar was gekomen.

Ds. J. van Nes Cz., Miss. Dien d. W. voor de Zend. o. d. Joden, verzoekt ons te willen mededeelen, dat hij voor dezen winter geene uitnoodigingen meer zal kunnen aannemen tot het vervullen van spreekbeurten in de Gereformeerde kerken in het belang van de Zending onder de Joden.

Kort verslag van de vergadering der Classe Axel, op 5 October te Axel.

Art. I. De praeses van de roepende kerk Axel, Ds. J. H. Lammertsma, opent de vergadering door te doen zingen Ps. 84 : 5, leest 1 Tim. 4 : 6—16 en gaat voor in gebed.

Art. II. De credentiebrieven worden nagezien. Alle kerken zijn wettig vertegenwoordigd. De kerk van Axel heeft een instructie.

Art. III. Het moderamen wordt samengesteld als volgt: Ds. J. H. Lammertsma, praeses; Ds. H. P. M. de Walle, scriba; Ds. H. Brouwer HMzn., assessor.

Art. IV. De praeses spreekt een welkomstwoord, wenscht Schoondijke geluk met het behoud van zijn predikant, en heet Ds. A. Thielen van Axel, voor het eerst tegenwoordig, hartelijk welkom.

Art. V. De notulen worden gelezen en gearresteerd.

Art. VI. Mededeeling wordt gedaan van gehouden correspondentie.

Art. VII. Behandeling van ingekomen stukken.

1. Een circulaire van de Partic. Syn. van N.-Brabant en Limburg over den Evangelisatiearbeid aldaar wordt besproken. De kerken der classis worden tot steun opgewekt; haar wordt in overweging gegeven een bijzondere collecte of gift te zenden; een correspondent voor deze zaak zal worden benoemd.

2. Een schrijven van de Classe W. wordt voor kennisgeving aangenomen.

3. Een verzoek van Ds. P. v. A. wordt toegestaan. Hem zal tevens worden gevraagd, zijn zaak langs kerkelijken weg tot een goed einde te brengen.

4. De Handelingen van de Part. Syn. van Zeeland zijn ter tafel.

Art. VIII. Rondvraag naar Art. 41 D. K. O.

De kerk van A. vraagt classebeurten op den 2en Zondag van elke maand. De deputaten voor deze zaak zullen de predikanten der classe daartoe aanwijzen naar volgorde. A.'s vraag van de vorige vergadering wordt beantwoord. O. vraagt een inlichting over de predikbeurten in A. toegezegd door de classe M. Van die classe zal een antwoord worden verzocht.

Art. IX. Rapporten.

Uitgebracht en besproken worden de rapporten over kerkvisitatie, Evangelisatie en Zending. Bij het laatste wordt een conceptregeling ter tafel gelegd van samenwerkende organisaties voor Z. Vl. Zendingsfeesten.

De kerken van approbatie melden de stukken van Ds. J. H. Lammertsma, die naar Appingedam vertrekt, te hebben nagezien en in orde bevonden.

Art. X. Afdoening van geldelijke zaken.

Pauze.

Art. XI. Heropening der vergadering met het zingen van Psalm 119 : 53.

Art. XII. De vergadering gaat in comité. De com. vergadering wordt opgeheven.

Art. XIII. De commissie benoemd tot nazien der boeken van de kas van Art. 13 rapporteert, dat ze de boeken accoord heeft bevonden.

Art. XIV. Benoeming deputaten.

Corresp. der Cl. Ds. S. Groeneveld; Quaestor Ds. H. Brouwer H. Mzn.; Kerkvisit: Ds. S. Groeneveld en H. P. M. de Walle; sec. Ds. H. v. d. Wal en H. Z. de Mildt.

Art. 13 D. K. O. Ds. A. Thielen en H. Z. de Mildt. Examina: Ds. H. P. M. de Walle en H. v. d. Wal.

Approbatie: De kerken van Axel en Zaamslag, sec. de kerk van Ter Neuzen.

Zending (ook Joden) Ds. H. Brouwer H. Man., sec. Ds. S. Groeneveld.

Rijn Pruisen en Evang. N.-Br. en L. Ds. A. Thielen.

Class. collecte: Ds. H. v. d. Wal en br. M. Riemens Czn.

Hulpbehoevende kerken: Ds. H. Z. de Mildt.

Art. 19. D.K.O. Ds. H. P. M. de Walle en H. Z. de Mildt.

Regel. vac. beurten Ds. H. P. M. de Walle en H. Z. de Mildt.

Kas vóór hulpbeh. idioten: br. J. Verlinde.

Art. XV. Roepende kerk voor de volgende vergadering is de kerk van Hoek. Op 18 Jan. 1917 zal D.V. te Ter Neuzen deze vergadering worden gehouden. Uur van aanvang zal later worden bepaald.

Art. XVI. Rondvraag.

Ds. A. Thielen dankt voor het welkomstwoord hem toegesproken. Ds. de Mildt verkrijgt toestemming om op de volgende vergadering de geheele bijdrage voor hulpbehoevende kerken te innen.

Ds. Brouwer spreekt namens de classes een hartelijk afscheidswoord tot Ds. J. H. Lammertsma en doet de vergadering hem de zegenbede toezingen. Ds. Lammertsma neemt afscheid, vragend te mogen meedragen de biddende liefde der broederen.

Art. XVII. Het kort verslag wordt vastgesteld.

Art. XVIII. Na dankgebed door den assessor wordt de vergadering gesloten.

Op last der classe
H. Brouwer, H. Mzn, *Cl. Assessor.*

Buitenland.

Duitschland. Wat hebben wij te doen?

Bovenstaande vraag wordt dezer dagen in Duitschland veel gesteld. In het *Ev. Kirchenbl. f. Württbg.* antwoordt hierop prelaat von Römer het volgende: „Wij hebben niet velerlei raad noodig, maar slechts een, die veel, ja alles in zich sluit, en deze is: „doet boete." Wij staan met ons volk onder Gods tuchtiging of gericht, gelijk men het nemen wil. Men spreekt niet gaarne van Gods gericht, want God is „Vader." Nu dan, als wij Hem „Vader" noemen, dan weten wij, dat geen vader een kind tuchtigt en de tuchtiging niet steeds zwaarder en harder maakt, wanneer het kind het niet zeer noodig heeft. En wat is zulk een Goddelijke tuchtiging anders dan het voltrekken van een oordeel over ons verleden en over ons geheele wezen, waarbij de vraag zich aan ons opdringt, of het een door vergelding terechtbrengende tuchtiging worden zal, of een door vergelding vernietigend gericht!

Doet boete! Waarover? Moeten wij het nog uitspreken: de „Evangelische" Theologie, en door hare invloed de Kerkelijke leer, heeft Christus, den Heer der Kerk, in Zijn eer aangetast, ja ten deele Zijn eer geroofd. Dit is gebeurd op de kansels, bij het onderwijs van de jeugd, bij het herderlijk werk, bij het gebed in de gemeente, zelfs bij de bediening van de door Christus ingestelde Sacramenten.

Christus' eere is Zijn kruis op Golgotha en Zijn troon in den hemel. Men komt bij ons op de kansels, bij de sterfbedden, bij de graven, midden onder de verschrikkingen van den oorlog uit, zonder zoenoffer voor de zonde der wereld door den kruisdood van den Zone Gods. Daarom blijven onze zonden onverzoend en schreien ten hemel om vergelding. Men komt niet meer aanbiddend tot Hem, Wien alle dingen door den Vader overgeven zijn, Wien alle macht in den hemel en op de aarde gegeven is, wiens Naam als de eenig reddende ons menschen door den Vader gegeven is. Men komt in zijne gebeden zonder den Voorspreker bij den Vader, zonder Hem die voor hen, die onder het oordeel Gods zijn, aan Gods rechterhand is gezeten. Met den Middelaar die van den hemel gekomen, en in den hemel is verheven, den eeuwig levenden Verlosser, wordt niet gerekend. En zou daarmede niet het verbond verbroken zijn waardoor wij God, die zich zoo vreeselijk onder ons openbaart, nog mogen aanroepen: „Abba, lieve Vader!"

Wat zullen wij dus doen? Boete zullen wij doen en voor de vergelding beven, onder het kruis knielen, opdat de reddende zegen van het bloed des Verbonds over ons kome, aan de treden van den troon Hem huldigen, Dien de eeuwige en almachtige God tot Koning over de zondaars verhoogd heeft, die zich willen laten overbrengen in het rijk des Zoons, in welken alleen gevonden wat de Heilige Schrift redding, hulp, heil, zaligheid noemt

Of willen wij Christus den Heere trotseeren? Zijn wij sterker dan Hij? Onze Evangelische Kerk is verloren, wanneer wij predikanten niet terugkeeren en de ons toevertrouwde zielen niet terugleiden tot den Kurios, den Heer der kerk, die naar Hem „Kerk" heet. Geen dikke wolk van duisternis bedekt het woord des N. Testaments, wanneer wij ons vermoeien geen anderen Christus daarin te vinden als Hem, die onze levende Heiland en Heere is; een sombere wolk van inwendige onklaarheid en onwaarheid neemt voor ons en voor onze gemeenten den zegen van het gebed en den arbeid en het lijden weg, wanneer wij ons met de onklare en wankele verhouding tot Christus behelpen, in plaats van Hem te belijden als den waarachtigen God en het eeuwige leven. Of zou Hij, die in den hemel troont, aldaar werkeloos toezien, dat Zijne gemeente het òf betwijfelt, òf loochent dat Hij op Zijn troon is gezeten? Ik vrees dat wij tegenwoordig, in plaats van de genade van onzen Heere Jezus Christus, iets ondervinden van: „Wie niet gelooft in den Naam des eengeboren Zoon Gods, die is reeds geoordeeld."

Dit moet, naar ik meen, uitgesproken worden als het eerste en het grondleggend antwoord op de vraag: „Wat zullen wij doen, en waarin hebben wij opnieuw te leeren!"

Het verblijdt ons, dat in Duitschland, bij zijn zwaren strijd, zulke woorden gesproken worden.

Noord-Amerika. Samensmelting van kerken.

Wij meldden reeds van plannen, die in Canada bestonden om de Presbyteriaansche, Methodistische en Congregationalistische kerk tot ééne kerk te versmelten. Deze plannen schijnen der verwezenlijking nabij. Wel verschillen genoemde kerken in belijdenis en kerkregeering, doch men wil daarover heen stappen. Het is te begrijpen, dat de Presbyterianen de meeste bezwaren tegen zulk een vereeniging of saamsmelting hebben, maar nu heeft de General Assembly, of Algemeene Synode der Presbyteriaansche kerk van Canada, met 406 tegen 68 stemmen besloten om tot de vereeniging over te gaan, ten einde zoo doende met de genoemde kerken de „United Church of Canada" te vormen. Er wordt gehoopt, dat de minderheid zich naar het besluit der meerderheid zal conformeeren, maar wanneer dit niet geschiedt, zal wellicht hetzelfde gezien worden wat in Schotland een 16 jaar geleden plaats had, toen een kleine minderheid van de Vrije Schotsche Kerk zich niet onderwerpen wilde aan het besluit van de meerderheid, om zich met de geunieerde Presbyteriaansche kerk te vereenigen. Ten slotte werden aan die kleine minderheid, gevormd door een dertigtal kerken, bij rechterlijk vonnis al de goederen der Vrije Schotsche kerk toegewezen, wijl zij zich gehouden had aan de belijdenis der Vrije Schotsche kerk.

Hetgeen men in Canada op het oog heeft, is niet een federatie van kerken, waarbij deze nog zekere zelfstandigheid behouden, maar eene samensmelting tot ééne kerk. Dit blijkt uit het feit, dat men de zending-boards, de pensioenfondsen, de inrichtingen van onderwijs, tot één geheel wil maken. Dat de Presbyteriale kerkvorm hierbij in het gedrang komt, is zoo helder als de dag. Men wil dat de plaatselijke kerk zal staan onder Presbyteries, of Classen, de Classen komen onder „Conferences" en het hoogste wetgevend lichaam zal Council heeten, welke vergadering om de twee jaar moet saam komen.

Op een soortgelijke samensmelting is men ook in Zuid-Afrika en Nieuw-Zeeland bedacht. Uit Porto-Rico wordt gemeld, dat het Presbyterium aldaar aan de General Assembly in de Vereenigde Staten heeft gevraagd om ontbonden te worden, ten einde zich te vereenigen met de „Evangelical Church" van Porto-Rico, waartoe vijf verschillende kerken toetreden. Ook in Australie heeft men getracht verschillende kerken tot één te vereenigen. Het is, alsof het in de lucht zit, om verschillen in de belijdenis en in de kerkorde voor onwezenlijk te verklaren. Wij houden ons overtuigd, dat alleen bij overeenstemming in belijdenis en kerkorde kerken geroepen zijn met elkander te vereenigen.

Gemengd Nieuws.

In troebel water vischen. Mevrouw Annie Besant, de bekende theosophiste, zoekt in Engelsch-Indië beroering te wekken, door te ijveren voor zelfregeering in Indië. »De beste Indische geesten hebben zich loyaal gegeven voor het behoud van het Rijk. Mevrouw Besant heeft zich aan het hoofd gesteld van een aantal ontevreden menschen, die geen bewijs gegeven hebben dat zij in staat zijn om regeerders over hunne stamgenooten te worden«, Zoo laat men zich van Engelsche zijde hooren.

Daarbij laat zij niet na, het werk dat in Indië door zendelingen van het Christendom gedaan werd, aan eene scherpe critiek te onderwerpen. Het is er haar om te doen, het Hindoeisme over het Kruis te laten triumfeeren.

De Engelsche regeering heeft een en andermaal duidelijk laten gevoelen, wat zij denkt van Mevr. Besants propaganda. Maar zij kwam er tot op heden niet toe, deze dame te noodzaken hare propaganda te staken.

Verminderd kerkbezoek des avonds. In Londen heeft men met het oog op de Zeppelinraids geen straatverlichting. Ten gevolge daarvan klaagt men dat de Avondgodsdiensten weinig meer bezocht worden. Het voorstel is gedaan om de avondgodsdienstoefeningen des namiddags te houden, gelijk het vroeger de gewoonte was. Op het plattelland kan dit wel gedaan worden, maar in de steden zou men daarvoor in de levensmanier verandering moeten brengen, en dat schijnt niet te gaan. Daarom houdt men zich ook te Londen aan de avondgodsdienstoefeningen. Ook is opgemerkt, dat niettegenstaande de donkere straten, de Cinema's en Komedies des avonds groote schare bezoekers trekken. Wanneer door de wereld de duisternis getrotseerd wordt om publieke vermakelijkheden bij te wonen, dan is de dienst des Heeren voor de belijders van den Christus het nog veel meer waard, dat men door donkere straten zich begeeft naar de plaatsen, waar Gods Woord verkondigd wordt.

Winckel.

Voor Kinderen.

VERLOREN DOCH NIET VOOR ALTIJD.

IV.

Op school.

Op de hoogeschool waar Wulfert een plaats kreeg, zette hij het vrolijke leven van het gymnasium voort, alleen maar op wat grooter schaal.

Vader had zooveel mogelijk gezorgd, dat zijn zoon in de groote verre stad waar hij niemand kende, althans eenigszins onder tucht zou staan, in het soms vrij ongeregelde studentenleven. De predikant was naar zijn meening zeer wel geslaagd. Wulfert zou een kamer betrekken bij bejaarde, vrome lieden, die met hem konden omgaan, zoo noodig toezicht houden, en nu en dan aan den vader schrijven hoe zijn zoon het maakte.

Zoo scheen alles in orde, en toch was het anders. De jonge man had al zeer spoedig begrepen welk spel er gespeeld werd, en dadelijk besloten datgene te handhaven wat hij zijn vrijheid noemde. Hij zei echter niets, vond alles goed en werd door zijn nieuwe huisgenooten vriendelijk ontvangen. Weldra was hij er geheel burger en begonnen ze veel van hem te houden. De eerste brieven, die zij naar den predikant zonden, luidden dan ook hoogst gunstig. Vader was verrast en tevreden, en moeder zei: Heb ik het u niet gezegd onze Wulfert is beter dan hij lijkt.

Maar wat diens huisgenooten zoo min als zijn ouders wisten was, dat hij in stilte het oude leventje weer begon. Weldra behoorde hij tot de eerste pretmakers onder de studenten; helaas niet tot de knapsten. Allerlei grappen, soms lang niet onschuldige werden uitgehaald, meer-